

**กฎบัตรการตรวจสอบภายใน**  
**กรมศุลกากร**  
**ว่าด้วยวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ**  
**ของกลุ่มตรวจสอบภายใน**

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้จัดทำขึ้นตามมาตราฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบอ้างอิงและเป็นแนวทางปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บริหารหน่วยรับตรวจสอบและผู้ปฏิบัติงานทุกระดับได้รับทราบและเข้าใจคำนิยาม วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน สายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขตการปฏิบัติงาน มาตรฐานและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร

เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน สอดคล้องกับมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐของกรมบัญชีกลาง จึงให้ยกเลิกกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และให้ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับนี้แทน

### ๑. คำนิยามการตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายใน หมายถึง กิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น การตรวจสอบภายในจะช่วยให้ส่วนราชการบรรลุถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมิน และปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

ปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

กลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบงานตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของหน่วยตรวจสอบภายในที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหัวหน้าส่วนราชการหรือ ผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด

ผู้ตรวจสอบภายใน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการหรือดำรงตำแหน่งอื่น ที่ทำหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ตรวจสอบภายใน

หน่วยรับตรวจ หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ

### ๒. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบภายใน

กลุ่มตรวจสอบภายใน กรมศุลกากร เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการต่อฝ่ายบริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยดำเนินกิจกรรมการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานของส่วนราชการให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน และความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงิน รวมทั้งมั่นใจว่าข้อมูลทางการเงิน การบริหารงาน และการดำเนินงานที่สำคัญ มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ทันเวลา และมีการปฏิบัติ

ถูกต้องตามกฎหมาย ระบุเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้ส่วนราชการบรรลุภารกิจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการที่ดี โดยการจัดวางระบบการควบคุมภายในของส่วนราชการที่เพียงพอเหมาะสม ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า และมีกลไกกำกับดูแลที่น่าเชื่อถือ

### ๓. สายการบังคับบัญชา

๓.๑ ผู้เชี่ยวชาญด้านตรวจสอบภายใน ปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้อำนวยการ กลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นผู้บริหารสูงสุดของกลุ่มตรวจสอบภายใน กรรมศุลกากร และมีสายการบังคับบัญชา ขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

๓.๒ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดี กรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติ

๓.๓ ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่ออธิบดีกรมศุลกากร

### ๔. อำนาจหน้าที่

๔.๑ กลุ่มตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในกรม ศุลกากร และมีสิทธิในการเข้าถึงบุคคล ข้อมูล เอกสารหลักฐานและทรัพย์สินต่างๆ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการสอบทาน การสอบถูกต้อง และการขอคำชี้แจงจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการ ปฏิบัติงานตรวจสอบ ตลอดจนเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหารในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของ กรมศุลกากร เพื่อรับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับของกรมศุลกากร มีหน้าที่ให้การสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน บรรลุตามหน้าที่ วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบเพื่อประโยชน์สูงสุดของกรมศุลกากร ดังนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
- (๒) จัดให้มีระบบการเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน
- (๓) จัดเตรียมรายละเอียดแผนงาน/โครงการ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องในการ ปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
- (๔) จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบรายการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบ ภายในตรวจสอบได้
- (๕) ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่างๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบ ภายใน

(๖) ปฏิบัติตามข้อทักษะ และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ในเรื่องต่างๆ ที่หัวหน้าส่วนราชการสั่งการให้ปฏิบัติ

กรณีเจ้าหน้าที่หน่วยรับตรวจกระทำการลงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว ผู้ตรวจสอบภายในสามารถรายงานหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

๔.๒ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นชอบให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกมาร่วม ปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาอนุมัติ ให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

#### ๕. ความรับผิดชอบ

๕.๑ กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่างๆ ของกรมศุลกากร โดยให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมศุลกากร และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมบริหารความเสี่ยง และความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในของกรมศุลกากร

๕.๒ กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เสนอขอรับดีกริมศุลกากรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจสอบทราบ

๕.๓ จัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายใน และส่งสำเนาผลการประเมินให้กรมบัญชีกลางทราบ

๕.๔ ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในและจริยธรรมของผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และคู่มือ/แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายในของกรมบัญชีกลาง กรณีที่มิได้กำหนดให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานสากล

๕.๕ เสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่ออธิบดีกรมศุลกากรพิจารณาอนุมัติภายในเดือนกันยายน

ในกรณีที่หน่วยงานตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบส่วนราชการ มีระยะเวลาตั้งแต่ ๑ ปี ขึ้นไป ให้เสนอแผนการตรวจสอบระยะยาวต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำเดือน

๕.๖ เสนอรายงานผลการตรวจสอบผลการตรวจสอบต่ออธิบดีกรมศุลกากร ภายในเวลาอันสมควรหรืออย่างน้อยทุกสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จตามแผน กรณีเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

๕.๗ ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะ และให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจสอบ เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจสอบเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ โดยจะดำเนินการติดตามเป็นระยะ ทุก ๒๐ วัน นับจากวันที่กลุ่มตรวจสอบภายในแจ้ง และสรุปรายงานผลให้อธิบดีกรมศุลกากรทราบภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้เพื่อให้หัวหน้าหน่วยรับตรวจสอบสามารถกำกับดูแลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตรวจสอบภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๕.๘ ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยรับตรวจสอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕.๙ ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการหรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในบรรลุเป้าหมายและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑๐ ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมศุลกากรนอกจากแผนการตรวจสอบท่อนุมัติแล้ว ทั้งนี้งานดังกล่าวต้องเป็นงานในหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานตามแผน ไม่ใช่งานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ หรืองานตรวจก่อนจ่าย และไม่ทำให้ผู้ตรวจสอบภายในขาดความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมที่ตรวจสอบ

๕.๑๑ พัฒนาระบบงานตรวจสอบภายใน จัดให้มี/ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนาผู้ตรวจสอบภายในให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ

## ๖. ขอบเขตการปฏิบัติงาน

การตรวจสอบภายในเป็นการบริการให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษา โดยให้ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ การประเมินความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของกรมศุลกากร ซึ่งรวมถึง

๖.๑ ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจสอบและการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง

๖.๒ สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน และ/หรือ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งที่ทางราชการกำหนด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ตรงตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับนโยบายของกรมศุลกากร

๖.๓ สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง

๖.๔ ตรวจสอบระบบการดูแลรักษาและความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจสอบให้มีความเหมาะสม กับประเภทของทรัพย์สินนั้น

๖.๕ ตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อความมั่นคง ปลอดภัย และเชื่อถือได้ของระบบงานและข้อมูลสารสนเทศของกรมศุลกากร

๖.๖ ตรวจสอบการบริหาร ว่ามีระบบการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อความเหมาะสม สอดคล้องกับการกิจ เป็นไปตามหลักการบริหารงานและหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Governance) หรือไม่

๖.๗ วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประยุกต์ และคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

กฎบัตรการตรวจสอบภายในฉบับนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายกุลิศ สมบัติศิริ)

อธิบดีกรมศุลกากร